

United Nations

IZJAVA ZA MEDIJE

Generalni sekretar Ujedinjenih nacija pokreće plan za rješavanje potencijalno razarajućih socioekonomskih učinaka bolesti COVID -19

Uspostavlja globalni fond za pomoć zemljama s niskim i srednjim prihodom

NEW YORK, 31. MART 2020. Nova bolest prouzrokovana korona virusom (COVID-19) napada samu srž društava i odnosi živote i uvjete za egzistenciju ljudi. Potencijalni dugoročniji efekti na globalnu ekonomiju i pojedinačne ekonomije zemalja su vrlo ozbiljni.

U novom izvještaju pod nazivom *Zajednička odgovornost, globalna solidarnost: Odgovaramo na socioekonomske učinke bolesti COVID-19*, generalni sekretar Ujedinjenih nacija poziva sve na zajedničko rješavanje tih učinaka i ublažavanje udarca koji su zadali ljudima.

U Izvještaju su opisani razmjeri pandemije i brzina njenog širenja, težina bolesti kod zaraženih osoba, i društveni i ekonomski zastoj tokom Covida-19 koji je do sada odnio 33.257 života, dok su u 204 zemlje, područja i teritorije potvrđena 697.244 slučaja zaraze korona virusom.¹

«COVID-19 je najveći test sa kojim se zajedno suočavamo od osnivanja Ujedinjenih nacija», izjavio je António Guterres, generalni sekretar Ujedinjenih nacija. «Ova ljudska kriza zahtijeva koordiniranu, odlučnu, inkluzivnu i inovativnu političku akciju zagovaranja vodećih ekonomija svijeta – i maksimalnu finansijsku i tehničku podršku najsiromašnijim i najugroženijim ljudima i zemljama.»

Izvještaj je uslijedio nakon što je MMF objavio da je svijet ušao u recesiju koja će biti teška, ili čak teža od recesije 2009. godine. Izvještaj poziva na masivan, koordiniran i sveobuhvatan multilateralni odgovor u iznosu od najmanje 10 posto od globalnog BDP-a.

Sistem Ujedinjenih nacija – i njegova globalna mreža ureda na regionalnom, subregionalnom i državnom nivou koji rade za mir, poštivanje ljudskih prava, održivi razvoj i humanitarnu akciju, podržat će sve vlade i partnere kroz odgovor i oporavak.

U tom cilju je generalni sekretar uspostavio namjenski **Fond za odgovor i oporavak od bolesti COVID-19** kao podršku nastojanjima koji se provode u zemljama s niskim i srednjim prihodom. Njegov pristup podupire reformirani UN sistem s koordiniranim, multiagencijskim,

---

¹ Prema podacima Svjetske zdravstvene organizacije na dan 31. mart 2020.

multisektorskim odgovorom za prioritetne akcije na državnim i lokalnim nivoima u cilju rješavanja socioekonomskog učinka krize izazvane Covidom-19. Fond računa na vodstvo rezidentnih koordinatora i timova UN-a u zemljama kako bi se pružila brza podrška i pomoć osposobljavanju vlada tokom ove krize i u fazi oporavka.

NAPOMENE ZA UREDNIKE – KLJUČNI ELEMENTI IZVJEŠTAJA

Mapa puta za zajedničku odgovornost i globalnu solidarnost poziva na:

- Suzbijanje prijenosa virusa u cilju kontrole pandemije.
- Očuvanje ljudskog života i egzistencije.
- Učenje iz trenutne ljudske krize kako bismo ponovo izgradili bolja društva.

Suzbijanje prijenosa virusa u cilju kontrole pandemije

Izvještaj upozorava da nemamo vremena za gubljenje u organizaciji najrobusnijeg i saradničkog odgovora zdravstva koji je svijet ikada vidio. Najjača podrška mora biti pružena multilateralnim nastojanjima na suzbijanju prijenosa virusa i zaustavljanju pandemije, koja predvodi Svjetska zdravstvena organizacija.

Istovremeno postoji ogromna potreba za naučnom saradnjom u potrazi za vakcinom i terapijski djelotvornim lijekovima. Sve ovo moraju pratiti garancije univerzalnog pristupa vakcinama i liječenju.

Kroz cijeli Izvještaj se promovira pristup orijentiran na ljude, koji poziva na uključivanje zajednica pogođenih Covidom-19, poštivanje ljudskih prava i uključenost, rodnu jednakost i dostojanstvo svih.

Očuvanje ljudskog života i egzistencije

Uviđajući da epidemija može razotkriti i dodatno povećati postojeće nejednakosti u društvu, mapa puta pokazuje da će biti izuzetno važno ublažiti indirektno efekte na život ljudi, njihovu egzistenciju i ekonomiju.

U Izvještaju su naglašeni primjeri mogućeg djelovanja zemalja, kao što su direktno obezbjeđenje resursa u podršci radnicima i domaćinstvima, zdravstvenog osiguranja i osiguranja za slučaj nezaposlenosti, povećanje mjera socijalne zaštite i podrška preduzećima kako bi se spriječio njihov bankrot i zatvaranje radnih mjesta.

U Izvještaju je itekako prepoznata činjenica da žene i maloljetnice moraju biti vidljive u odgovoru i naglašena je potreba za očuvanjem mogućnosti za mlade koji su pogođeni ovom krizom.

Učenje iz trenutne ljudske krize kako bismo ponovo izgradili bolja društva

Svijet će tokom oporavku biti suočen s izborom: vratiti se na svijet koji nam je odranije poznat ili se odlučno baviti pitanjima koja svakog čovjeka bespotrebno čine ranjivim na ovu i sve buduće krize.

Od snažnijih zdravstvenih sistema i manjeg broja ljudi koji žive u ekstremnom siromaštvu do postizanja rodne jednakosti i poduzimanja klimatske akcije za zdravu planetu, Izvještaj ulijeva nadu da se poukama iz ove ljudske krize mogu izgraditi pravednija i otpornija društva i da se mogu ispuniti obećanja iz Agende 2030. i 17 ciljeva održivog razvoja.

Partnerstvom do napretka

Niti jedna zemlja ni bilo koja druga politička zajednica ljudi neće sama pobijediti ovu pandemiju. Uspješan odgovor i oporavak će zahtijevati međunarodnu saradnju i partnerstva na svim nivoima - vlade će poduzimati mjere u bliskoj saradnji sa zajednicama; privatni sektor će biti uključen u iznalaženje izlaza iz ove krize. Partnerstva bazirana na solidarnosti će biti kamen temeljac napretka.

Civilno društvo, organizacije žena i građanske organizacije, organizacije u zajednici i vjerske organizacije će sve imati važnu ulogu. Pružajući pomoć najranjivijim populacijama, ove mreže su aktivne i u pružanju ekonomskih i egzistencijalnih mogućnosti i prilagođavanju odgovora kontekstu zajednice. Te organizacije će na mnogim lokacijama svijeta biti prve, ili čak jedine, referentne tačke za osobe i porodice u potrazi za načinima savladavanja učinaka covida-19 i budućem oporavku.

Poziv na akciju

Pandemija Covida-19 je odlučujući trenutak za moderno društvo, a historija će prosuditi efikasnost odgovora, ne prema mjerama koje akteri vlasti budu poduzimali sami, nego prema stepenu u kojem će odgovor biti globalno koordiniran u svim sektorima, u korist naše ljudske porodice.

Sistem Ujedinjenih nacija – i njegova globalna mreža ureda na regionalnom, subregionalnom i državnom nivou koji rade za mir, poštivanje ljudskih prava, održivi razvoj i humanitarnu akciju, uz podršku uspostavljenih mehanizama koordinacije, djelovat će skupa s partnerima kako bi osigurali da su, prije svega, spašeni ljudski životi, da su uslovi za egzistenciju ponovo uspostavljeni i da globalna ekonomija i ljudi kojima služimo izađu jači iz ove krize.

129 rezidentnih koordinatora i timova UN-a će pružati sveobuhvatnu podršku u zagovaranju politika i operativnu podršku zemljama u kojima djeluju, kao dio podrške pristupima kojima se obuhvaća cijelo društvo. Uz prave akcije, pandemija Covida-19 može označiti početak nove vrste globalne i društvene saradnje.

Preporučene mjere suočavanja s učincima bolesti COVID-19

---

1 Globalne mjere u skladu s veličinom krize

- Zagovarati i podržati provođenje inovativnog i koordiniranog stimulativnog paketa orijentiranog na ljude, čija će vrijednost dostići dvocifreni postotak svjetskog bruto domaćeg proizvoda.
- Oduprijeti se iskušenju pribjegavanja protekcionističkim mjerama.
- Poduzimati eksplicitne mjere poticanja ekonomija zemalja u razvoju.

2 Regionalna mobilizacija

Koordinirani regionalni pristup će omogućiti kolektivno analiziranje učinaka, koordinaciju monetarnih, fiskalnih i socijalnih mjera i razmjenu najboljih praksi i izvučenih pouka.

- Usvojiti trgovinske politike koje nikome neće prouzrokovati štetu (do no harm), sačuvati povezanost i osigurati regionalnu monetarno-fiskalnu koordinaciju.
- Uspostaviti saradnju s privatnim finansijskim sektorom u podršci preduzećima.
- Rješavati strukturne izazove i jačati normativne okvire u rješavanju prekograničnih rizika.

3 Potrebna je solidarnost u zemljama kako niko ne bi bio izostavljen

Pandemija pogađa ionako slabu i krhku svjetsku ekonomiju. Globalni rast je već u 2019. godini bio najsporiji od globalne finansijske krize 2008./2009. godine. Prema procjenama Međunarodne organizacije rada, svijet bi mogao izgubiti između 5 i 25 miliona radnih mjesta.

- Davati fiskalni poticaj i podršku najranjivijim.
- Zaštiti ljudska prava i fokusirati se na inkluziju.
- Podržati mala i srednja preduzeća.
- Podržati dostojanstven rad.
- Podržati obrazovanje.
- Dati prioritet mjerama društvene kohezije.

Socioekonomske procjene učinka Covida-19 za 2020. godinu, prema stanju u martu/ožujku 2020

Izgubljeno je od 5 do 25 miliona radnih mjesta (ILO)

Gubitak dohotka u vrijednosti od 860 milijardi do 3,4 triliona USD (ILO)

Pritisak na globalne tokove stranih direktnih investicija je smanjen za 30% do 40% (UNCTAD)

Pad međunarodnih dolazaka za 20% – 30% (UN WTO)

3,6 milijardi ljudi ne koristi internet (ITU)

1,5 milijardi učenika i studenata ne pohađa nastavu (UNESCO)

[KRAJ]